

ISSN 2415–8763

**Економіка і право
охорони здоров'я**

№ 2 (8), 2018

Економіка і право охорони здоров'я

№ 2 (8), 2018

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

ПЕРІОДИЧНІСТЬ ВИХОДУ – 2 рази на рік

ЗАСНОВАНИЙ – грудень 2014 року

ЗАСНОВНИКИ

Державна установа «Український інститут стратегічних досліджень Міністерства охорони здоров'я України»
Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»
Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР – Слабкий Г.О.

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА – Дзюба О.М., Ждан В.М., Смоланка В.І.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ РЕДАКТОР – Ситенко О.Р.

ДИЗАЙН І ВЕРСТКА – Кривенко Є.М.

ГОЛОВА СЕКРЕТАРІАТУ – Дудник С.В.

СЕКРЕТАРІАТ – Касинець С.С. (Полтава), Бутенко І.В. (Київ), Качала Л.О. (Ужгород)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ (голова редакційної колегії – д.мед.н., проф. Ковальова О.М.)

Голованова І.А., Істомін С.В., Карамзіна Л.А., Лазур Я.В., Мельник П.С., Мікловда В.П.,
Нагорна А.М., Приходько В.О., Рогач І.М., Рогач О.Я., Ситенко О.Р., Слабкий Г.О.,
Фера О.В., Чепелевська Л.А., Черемухіна О.М., Чопей І.В., Шатило В.Й.

РЕДАКЦІЙНА РАДА (голова редакційної ради – д.мед.н., проф. Лехан В.М. (Дніпропетровськ))

Васильєв К.К. (Одеса), Вороненко Ю.В. (Київ), Голубчиков М.В. (Київ), Грузєва Т.С. (Київ),
Децик О.З. (Івано-Франківськ), Камінська Т.М. (Харків), Клименко В.І. (Запоріжжя),
Кобер Л. (Словаччина), Коваленко О.С. (Київ), Кочет О.М. (Київ), Краков'як Я. (Польща),
Кудренко М.В. (Київ), Лашкул З.В. (Запоріжжя), Лобас В.М. (Красний Лиман), Любінець О.В. (Львів),
Медведовська Н.В. (Київ), Миронюк І.С. (Ужгород), Моїсеєнко Р.О. (Київ), Овоц А. (Польща),
Огнев В.А. (Харків), Тодоров І.Я. (Ужгород), Толстанов О.К. (Київ), Шафранський В.В. (Київ)

Журнал включено до Переліку наукових фахових видань

України, в яких можуть публікуватися результати
дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів
доктора і кандидата наук, затвердженого наказом
Міністерства освіти і науки України від 07.10.2016 № 1222

Рекомендовано до друку Вченою радою
ДУ «Український інститут стратегічних досліджень
МОЗ України» (протокол № 10 від 25.10.2018 р.)

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

провулок Волго-Донський, 3, м. Київ, 02099, Україна
телефон: +380 44 576-41-19; 576-41-09
факс: +380 44 576-41-20; 576-41-09
e-mail: s.nauka@ukr.net

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 21125-10925Р від 24.12.2014 р.

Підписано до друку 26 жовтня 2018 р.
Загальний наклад 100 прим. Зам. № 10//06/01

ВИДАВЕЦЬ:

ДУ «Український інститут стратегічних досліджень
Міністерства охорони здоров'я України»
провулок Волго-Донський, 3, м. Київ, 02099, Україна

ВИДАВНИК:

«СПД ФО «Коломіцин В.Ю.»
Свідоцтво про державну реєстрацію
В02 № 257914 від 09.12.2002 р.

Надруковано у МВЦ «Медінформ»
вулиця Котельникова, 95, м. Київ, 03179, Україна
тел./факс +380 44 501-35-69

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 1194 від 15.01.2003 р.

Усі статті рецензовано. Відповідальність за достовірність фактів та інших відомостей у публікаціях несуть автори.
Цілковите або часткове розмноження в будь-який спосіб матеріалів, опублікованих у цьому виданні,
допускається лише з письмового дозволу редакції.

ЗМІСТ / CONTENT

<i>Власик Л.Й.</i> Науково-практична конференція профілактичного спрямування як форма удосконалення професійних компетентностей медичних працівників первинної ланки у питаннях профілактики основних неінфекційних захворювань	5
<i>Vlasyk L. Y.</i> Scientific-practical prevention-oriented conference as a form of improving the professional competencies of primary health care workers in the prevention of main non-communicable diseases	
<i>Голованова І.А., Ляхова Н.О.</i> Медико-соціальне обґрунтування оптимізованої моделі надання ортодонтичної допомоги дитячому населенню на регіональному рівні	11
<i>Holovanova I.A., Lyakhova N.A.</i> Medical-social justification of optimized model for providing of dental orthodontic assistance for the children`s population at the regional level	
<i>Децик О.З., Мельник Р.М.</i> Аналіз бачення медичних працівників щодо проблем організації педіатричної паліативної допомоги в Україні	17
<i>Detsyk O.Z., Melnyk R.M.</i> Analysis of the medical workers' vision on the problems of pediatric palliative care management in Ukraine	
<i>Дудіна О.О., Дудник С.В.</i> Методологічні підходи до визначення показників ефективності діяльності закладів перинатальної допомоги	23
<i>Dudina O.O., Dudnyk S.V.</i> Methodological approaches to the determination of efficiency rates of perinatal care institutions activity	
<i>Лехан В.М., Іпатов А.В., Крячкова Л.В., Козир О.А.</i> Вплив медико-соціальних факторів на якість життя хворих	32
<i>Lekhan V.M., Ipatov A.V., Kryachkova L.V., Kozir O.A.</i> The influence of medical and social factors on the quality of life of patients	
<i>Лашкул З.В., Балашов Д.Г.</i> Аналіз захворюваності на венеричні хвороби в Україні та Запорізькій області за 2012–2017 рр.	37
<i>Lashkul Z.V., Balashov D.G.</i> Analysis of the morbidity of venereal diseases in Ukraine and Zaporizhzhya region for 2012–2017	
<i>Миронюк І.С., Слабкий Г.О.</i> Окремі аспекти впливу системи громадського здоров'я на якість життя особи	42
<i>Mironyuk I.S., Slabkiy G.O.</i> Special aspects of public health system upon the person's quality of life	
<i>Михальчук В.М., Бондарь С.О.</i> Удосконалена регіональна модель профілактики шкільного травматизму	47
<i>Mikhalchuk V.M., Bondar S.O.</i> An improved regional model for preventing school injuries	
<i>Ринда Ф.Ф.</i> Актуальні питання становлення системи громадського здоров'я в Україні	53
<i>Rynda F.F.</i> Actual issues of the formation of the public health system in Ukraine	

<i>Рогач І.М., Слабкий Г.О., Смірнов М.М., Жорник В.В.</i> Модель фінансування закладів охорони здоров'я на прикладі Франції в системі Т2А	59
<i>Rogach I.M., Slabkiy G.O., Smirnov M.M., Zhornyk V.V.</i> Financing model of healthcare institutions based on the example of France within the T2A system	
<i>Романюк В.М., Возний О.В., Павлов С.В.</i> Перспективи використання молекулярно-біологічних маркерів при ортопедичній реабілітації стоматологічних хворих з захворюваннями тканин пародонту	64
<i>Romaniuk V.N., Voznyi A.V., Pavlov S.V.</i> Prospects for the use of molecular-biological markers in prosthetic rehabilitation of dental patients with periodontal disease	
<i>Слабкий Г.О., Білак-Лук'янчук В.Й.</i> Огляд національного законодавства та політик у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу	70
<i>Slabkiy G.O., Bilak-Lukianchuk V.Y.</i> Review of national HIV/AIDS legislation and policy	
<i>Слабкий Г.О., Миронюк І.С., Кошеля І.І., Качала Л.О.</i> Вплив системи громадського здоров'я на безпеку здоров'я суспільства	76
<i>Slabkiy G.O., Mironyuk I.S., Koshelya I.I., Kachala L.A.</i> Public health system influence upon the safety of public health	
<i>Vareckova Lubica</i> Mental burden at experiencing anxiety and proper forms of psychohygiene	81
<i>Варечкова Любіца</i> Психологічне перевантаження під час тривоги та відповідні форми психогієни	
Матеріали учасників конференції «Маркери оцінки якості життя через призму громадського здоров'я» (8–9 листопада 2018 року)	86
Materials of the conference participants "Markers of quality of life assessment through the prism of public health" (November 8–9, 2018)	

В.В. Брич, М.І. Йовбак, Г.В. Дудаш

Результати дослідження схильності та стійкості до стресу у представників студентської молоді

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Вступ. Студентська молодь як соціальна група займає важливе значення у сучасному суспільстві, оскільки є потенційно рушійною силою розвитку змін у майбутньому. Саме тому вивченню стану здоров'я її представників відводять багато уваги різні спеціалісти. Багато праць присвячені дослідженню поширення захворювань та поведінкових практик, що можуть до них призвести. Але дедалі частіше фахівці визначають важливість стресу як елемента впливу на формування здоров'я студентів. Так, Юрценюк О.С. вказує на специфічні особливості розумової праці студентів, що дозволяють розцінювати її як особливий вид діяльності, що характеризується наявністю несприятливих соціально-психологічних факторів, сумарний вплив яких може призводити до зниження рівня психічного й соматичного здоров'я та розвитку передхворобливих і хворобливих психічних розладів. Одним з чинників схильності до стресу вважають перевтому. До основних факторів, що викликають перевтому в студентів, належать: великий обсяг навчального матеріалу, недостатня організація навчального процесу, неритмічність роботи, особливо під час відсутності регулярного контролю підготовки студентів до занять, неправильний режим праці й відпочинку, робота в нічний час [1]. Крім того, специфіка навчання у вищих навчальних закладах, як відомо, збігається з віком найбільш високого ризику маніфестації психічної патології, так як студенти знаходяться в стадії зміни життєвого циклу [2]. Отже, стрес – це невід'ємна частина повсякденного життя кожного студента. Реакція на стрес, як і початок трудового дня, режим харчування, рухова активність, якість відпочинку і сну, взаємини з оточуючими, є складовими частинами способу життя. Від самого студента залежить, яким буде його спосіб життя – здоровим, активним або ж нездоровим, пасивним, а, отже, як часто і тривало він буде перебувати у стресовому стані [3]. Експериментальні дослідження засвідчили, що четверта частина молодих людей студентського віку неспроможна зберігати спокій у складних ситуаціях, а третина це здатна робити тільки у окремих випадках [4]. Дубчак Г.М. в результатах власних досліджень вказує, що для зняття стресу більшість сучасних студентів найчастіше використовує спілкування з друзями або коханою людиною та сон; близько половини студентів – прогулянки на свіжому повітрі, смачну їжу, підтримку або поради батьків, фізичну активність [5].

Саме тому, на нашу думку, важливим є дослідження особливостей стресу у представників студентської молоді в період навчання у вищому навчальному закладі. Це дозволить в перспективі розробляти заходи профілактики виникнення стресів, підвищення стресостійкості та збереження здоров'я студентів.

Мета. Метою дослідження визначено аналіз рівнів схильності до стресу та стресостійкості у представників студентської молоді різних спеціальностей.

Матеріали та методи. Системний підхід і системний аналіз використовувався на всіх етапах дослідження; соціологічний – для отримання інформації шляхом письмового опитування респондентів; статистичний метод – для математичної обробки отриманих даних.

Для аналізу особливостей стресу нами використовувалися такі методики: «Тест на самооцінку стресостійкості особистості» та «Схильність до стресу» (Дженкінсон, модифікація Фрідмана і Розенмана).

Схильність до стресу вивчалася нами за допомогою методики «Схильність до стресу» (Дженкінсон, модифікація Фрідмана і Розенмана). Опитувальник містив 21 запитання, кожне з яких передбачало три варіанти відповідей: так – 2 бали, дещо середнє – 1 бал, ні – 0 балів. Чим менша сума балів, тим нижча схильність до стресу (належність до типу В), а тип А означає високу схильність до стресу. Тип В притаманний особам, які не зважають на конфлікти, негаразди, завжди досягають своїх цілей; перехід до типу В – це особи, які характеризуються тим, що вони вміють протистояти стресам, вони позитивні, комунікативні, у них рідко виникають стресові ситуації; нейтральна зона характерна для людей, у яких бувають стресові ситуації, але вони намагаються їх уникати; рівень переходу до типу А характеризується тим, що ці люди часто потрапляють до стресових ситуацій; і відповідно тип А характеризується високою схильністю до стресів, такі люди завжди ризикують, мають внутрішній неспокій [6].

Результати. Соціологічне дослідження охопило 150 студентів віком 19–23 роки, які навчаються на трьох факультетах ДВНЗ «УжНУ» (факультету здоров'я та фізичного виховання (спеціальність «фізична реабілітація»), медичного факультету, фізичного факультету).

При аналізі даних встановлено, що тип В, перехід до типу В та нейтральна зона притаманні тільки для 6% опитаних студентів (по 2% відповідно). Рівень переходу до типу А визначено у 36% представників студентської молоді, а тип А (висока схильність до стресів) – у переважної більшості респондентів (58%). Слід відмітити, що найбільший рівень схильності до стресів виявлено у студентів медичного факультету – тип А характерний для 74% опитаних. На нашу думку, це пов'язано з більшим навантаженням навчального процесу, відповідальністю та об'ємом отримуваної інформації, і потребує глибшого вивчення. Для студентів факультету здоров'я та фізичного виховання тип А характерний тільки для 46% опитаних, що свідчить про менший рівень схильності до стресу в порівнянні з майбутніми медиками.

Нами проведено також дослідження стресостійкості серед студентів за методикою «Тест на самооцінку стресостійкості особистості». Даний тест складається із 18 питань і передбачає три варіанти відповіді: рідко – 1 бал, іноді – 2 бали, часто – 3 бали. Стресостійкість у даній методиці передбачає 9 рівнів (від «дуже низький» до «дуже високий»).

Чим більша сумарна кількість балів, тим нижча стресостійкість і навпаки. Якщо у досліджуваного 1-й і навіть 2-й рівень, то йому необхідно кардинально змінювати свій спосіб життя.

На підставі отриманих даних ми можемо виділити тільки 7 рівнів стресостійкості у досліджуваній групі (від 3-ого рівня «нижче середнього» до 9-ого рівня «дуже високий»). Перші два рівні не були виявлені у жодного респондента. Тільки 10% опитаних продемонстрували рівні «нижче середнього» та «трохи нижче середнього». Отже, ці студенти піддаються як психологічному, так і фізіологічному впливу негативних подій, конфліктів і тому отримують стрес, але намагаються боротися з ним чи запобігти йому. Наступний аналіз результатів показав, що середній рівень стресостійкості характерний для 18% опитаних студентів, які схильні до стресових ситуацій, хоча потрапляють у них не завжди. Найбільшу частку склали респонденти з рівнями стресостійкості «трохи вище середнього» (36%) та «вище середнього» (28%), що свідчить про те, що такі особи є досить стресостійкими, вони додержуються гармонійного способу життя, окремі невдачі не виступають стресовими ситуаціями, але іноді все ж вони схильні до стресу. Високий та дуже високий рівні стресостійкості виявлені тільки у 8% опитаних студентів.

Слід відмітити, що найвищу стійкість до стресу виявили студенти факультету здоров'я та фізичного виховання: 57% з них мають рівні стресостійкості «вище середнього» та «високий». Натомість серед представників фізичного факультету такі рівні стресостійкості виявили 39% студентів, а медичного факультету взагалі тільки 15% опитаних.

Загалом дослідження потребує більш глибокого аналізу з метою визначення тенденцій проблеми, що розглядається та визначення інших факторів, що впливають на виникнення стресу у досліджуваній групі.

Висновки. Результати проведеного дослідження дозволяють зробити такі висновки:

1. Встановлено високий рівень схильності до стресів (58%) серед студентів всіх спеціальностей;
2. Висока схильність до стресу (тип А) більш характерна для студентів медичного факультету (74%), та в меншій мірі для студентів факультету здоров'я та фізичного виховання (46%).
3. Виявлені відмінні рівні стресостійкості серед студентів факультету здоров'я та фізичного виховання (рівень «вище середнього» та вище характерні для 72% опитаних) та фізичного і медичного факультету (відповідно 39% та 15%), причини чого потребують більш детального вивчення.

Список використаної літератури

1. Юрценюк О. С. Соціально-психологічні фактори, що впливають на розвиток невротичних розладів у студентів / О. С. Юрценюк // Клінічна та експериментальна патологія. – 2016. – Т. 15, № 4. – С. 135–138.
2. Висідалко Н. Л. Психологічний аналіз стресу в навчальній діяльності студентів / Н. Л. Висідалко, А. І. Бабенко // Молодий вчений. – 2016. – № 12.1 (40). – С. 199–201.
3. Богуш В.М. особливості прояву екзаменаційного стресу у студентів ДВНЗ / В.М. Богуш // Молодий вчений. 2017. – № 9.1 (49.1). – Режим доступу: <http://molodyvchenny.in.ua/files/journal/2017/9.1/1.pdf>.
4. Зарицька В. В. Самоконтроль емоцій як детермінанта стресостійкості / В. В. Зарицька // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Психологія. – 2015. – Вип. 50. – С. 101–113. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnpu_psykhol_2015_50_13.
5. Дубчак Г. М. Особливості навчального стресу сучасних студентів / Г.М. Дубчак. // Технології розвитку інтелекту. – 2016. – Т. 2, № 3. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tri_2016_2_3_13.
6. Пастрик Т. Дослідження особливостей стресостійкості у майбутніх медиків / Т. Пастрик // Освіта регіону. Політологія. Психологія. Комунікації. № 3. Університет «Україна». – Київ, 2011. – С. 262–265.

О.В. Гаяш

Особистісно-орієнтований підхід в інклюзивному навчанні дітей з порушеннями інтелектуального розвитку

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Вступ. У сучасних умовах гуманізації та демократизації освітньо-виховного процесу ідеї особистісно-орієнтованого підходу в навчанні набули ще більшої актуальності. Втілення такої моделі навчання, "центром якого є особистість дитини, її самобутність і самоцінність" [3] останнім часом стало необхідністю також у системі інклюзивної освіти дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

Метою є висвітлення особливостей використання особистісно-орієнтованого підходу в інклюзивному навчанні дітей з інтелектуальними порушеннями.

Матеріали та методи. Для досягнення поставленої мети використовували наступні методи: вивчення психолого-педагогічної, методичної літератури з обраної проблеми, аналіз та систематизація теоретичних даних.

Ідеї особистісно-орієнтованої парадигми розроблені в дослідженнях А. Маркової, І. Зимньої, І. Якиманської, Л. Виготського, С. Рубінштейна та ін. У педагогіці та освітній практиці на гуманістичних ідеях розуміння особистісної орієнтації навчання побудовані педагогічні системи А. Макаренка, В. Сухомлинського, В. Шаталова, К. Ушинського, Ш. Амонашвілі та ін. До проблеми особистісно-орієнтованого підходу в навчанні дітей з психофізичними порушеннями звертаються такі автори, як В. Бондар, В.Засенко, Г. Блеч, О.Хохліна, А.Шевцов та ін.